

ผลสำรวจและแนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้
ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจาก
สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561*
THE SURVEY RESULTS AND GUIDELINES FOR CHARACTER OF
KNOWLEDGE AND ACADEMIC CAPABILITY OF GRADUATE IN
COMMUNITY DEVELOPMENT FROM PROGRAM IN COMMUNITY
DEVELOPMENT. FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES,
NAKHON SI THAMMARAT RAJABHAT UNIVERSITY,
BETWEEN 2014-2018.

เดโช แชน้ำแก้ว

Daycho Khaenamkhaew

เชษฐา มุหะหมัด

Chettha Muhamad

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

ดำรงพันธ์ ใจห้าววิระพงษ์

Damrongphan Jaiwiraphong

บุญยิ่ง ประทุม

Boonying Pratum

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: Daycho_kha@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสำรวจคุณลักษณะคุณลักษณะทักษะด้านความรู้
ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชน และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะ
ทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชน ศึกษาแบบผสมวิธี เจริญ
ปริมาณมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 284 คน ใช้แบบสอบถาม

* Received 5 August 2020; Revised 20 October 2020; Accepted 18 November 2020

วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเชิงคุณภาพสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตพัฒนาชุมชนและผู้ผลิตบัณฑิต รวมทั้งสิ้น 20 คน เลือกแบบเจาะจงวิเคราะห์ข้อมูลโดยพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า 1) คุณลักษณะคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชน เฉลี่ย 5 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.35$) และ 2) แนวทางพัฒนาคุณลักษณะคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชน ได้แก่ การพัฒนาความรู้ทางวิชาการที่ศึกษามาเกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาให้กับชุมชน การพัฒนาความรู้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่น ระบบการบริหารงานภาครัฐในทุกฝ่ายเพื่อบูรณาการกับการปฏิบัติงานของตนเอง การพัฒนาความรู้ในการจัดระบบงานและควบคุมงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การจัดทำโครงการหรือกิจกรรม การลงพื้นที่เพื่อความเข้าใจสภาพปัญหาคนในชุมชน การจัดทำหนังสือราชการควบคู่กับการทำงานเชิงพื้นที่ และมีความรู้ทั่วไปหรือข่าวสารที่ทันสมัยให้ทันตามสถานการณ์ เช่น การใช้ภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ: คุณลักษณะของบัณฑิต; ทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ; บัณฑิตพัฒนาชุมชน.

Abstract

This article aims to study: (1) The Survey results for character of Knowledge and Academic Capability of graduate in community development from Program in community development. (2) Guidelines for character of Knowledge and Academic Capability of graduate in community development from Program in community development. Mixed methods, Questionnaires were used to collect data from 284 Graduate users. The data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. Furthermore, qualitative information from in-depth interviews with 20 key purposing informants; Graduate users, Graduate of community development and graduate producers were also used to voice their views. The data were analyzed using descriptive analysis. The findings revealed as follows: (1) The Survey results for character of Knowledge and Academic Capability of graduate in community development from Program in community development; Average 5 years in a high level ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.35$). (2) Guidelines for character of Knowledge and Academic Capability of graduate in community development from Program in community development; The

development of academic knowledge about various community development tasks to solve problems for the community, the development of knowledge in the performance of duties and responsibilities, such as the public administration system in all departments to integrate with the operation. Developing knowledge in organizing work and controlling the assigned tasks such as project or activity development going into the area to understand the problems of people in the community. Preparation of government documents in parallel with spatial work and have general knowledge or up-to-date news in accordance with the situation, such as the use of English.

Keywords: character of graduate; Knowledge and Academic Capability; graduate in community development

บทนำ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านทักษะทางด้านปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Program in community development, 2019) โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการที่ต้องมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน รู้จักตนเอง ชุมชนท้องถิ่น สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจและอธิบายถึงความต้องการของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคการทำงานกับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการ สามารถดำรงชีวิต และพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้รู้เท่าทันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และวิทยาการทันสมัย รวมทั้งติดตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์สังคมในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ในแนวกว้างของหลากหลายสาขาวิชาเพื่อให้เล็งเห็นมิติการพัฒนาแบบองค์รวม โดยสามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนกับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน และชี้แนะสังคมให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนตามวิถีของภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม (Program in community development, 2019)

ในปัจจุบันทักษะความรู้จะส่งผลกระทบต่อชุมชนในการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และนำความรู้ไปใช้เพื่อการพึ่งพาตนเองและชุมชนได้ ทำให้สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลิตบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างเสริมงานพัฒนาชุมชน ทำให้ผู้ผลิตบัณฑิต

จำเป็นต้องมีกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องสถานการณ์จริงในลักษณะ นักพัฒนาชุมชน นักพัฒนาสังคม เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการชุมชน ผู้บริหารท้องถิ่น นักการเมือง ท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น นักวิชาการ นักวิจัย นักพัฒนาเศรษฐกิจ ผู้ประกอบการทางสังคม นักจัดการทรัพยากรท้องถิ่น นักสวัสดิการสังคม นักวิเคราะห์นโยบาย และแผน เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน (Program in community development, 2019) เพราะการมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และความสามารถด้านวิชาการในศาสตร์ต่าง ๆ ที่ได้เล่าเรียนและมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีความรู้เท่าทันความเป็นไป และการเปลี่ยนแปลงของประเทศ และของโลก ซึ่งเกิดจากการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อเสริมสร้างความเจริญ และความเข้มแข็งให้กับชุมชนและท้องถิ่น (Thongkhamphan, C., Kritsanaphuti, W. and Kaowkahan, L., 2018)

จากความสำคัญข้างต้น จึงศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทาง วิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557- 2561” ภายใต้อคำถามว่า คุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิต พัฒนาชุมชนเป็นอย่างไร และมีแนวทางพัฒนาคุณลักษณะคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนของบัณฑิตพัฒนาชุมชนอย่างไร ซึ่งผู้ใช้ บัณฑิตจะเป็นผู้สะท้อนความคิดถึงคุณลักษณะของบัณฑิตพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับ สถานการณ์การผลิตบัณฑิตได้ในปัจจุบันและเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการทำงานด้านพัฒนาชุมชน ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิต พัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต ในระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 346 คน โดยผู้วิจัยสามารถสำรวจข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิตได้จริง จำนวน 284 คน (Program in community development, 2019) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ปีที่บัณฑิต จบการศึกษา	จำนวนบัณฑิต ที่จบการศึกษา	จำนวนบัณฑิต ที่มีงานทำ และมีผู้ใช้บัณฑิต	จำนวนที่สำรวจข้อมูล จากผู้ใช้บัณฑิต ได้จริง
2557	75	47	47
2558	144	120	102
2559	113	83	80
2560	86	63	24
2561	122	33	31
รวม	540	346	284

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มบัณฑิตพัฒนาชุมชน และกลุ่มผู้ผลิตบัณฑิต รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 คน ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ หน่วยงานและสถานประกอบการต่าง ๆ ที่รับบัณฑิตพัฒนาชุมชนเข้าทำงานในระหว่างปี 2561-2562 และมีบัณฑิตพัฒนาชุมชนทำงานร่วมกันมาไม่น้อยกว่า 1 ปี ประกอบด้วย 1) หน่วยงานราชการ จำนวน 2 คน 2) บริษัทเอกชน จำนวน 2 คน 3) รัฐวิสาหกิจ จำนวน 2 คน 4) ธนาคาร/สถาบันการเงิน จำนวน 2 คน 5) ธุรกิจอิสระ/ส่วนตัว จำนวน 2 คน 6) องค์กรท้องถิ่น จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 คน

2.2 กลุ่มบัณฑิตพัฒนาชุมชน ได้แก่ บัณฑิตที่จบการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 1) บัณฑิตพัฒนาชุมชนที่จบการศึกษาในระหว่างปี ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561 และทำงานมาไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 3 คน 2) บัณฑิตพัฒนาชุมชน (ศิษย์เก่า) ที่ทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปีหลังจบการศึกษา จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน

2.3 กลุ่มผู้ผลิตบัณฑิต ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรฯ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน และเกี่ยวข้องกับภาวการณ์มีงานทำของบัณฑิต รวมทั้งสิ้นจำนวน 2 คน

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นการศึกษาวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของ

บัณฑิตพัฒนาชุมชน (Program in community development, 2019) สร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม และตรวจสอบเนื้อหา ภาษา สำนวน และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

1.1 ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งของผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงาน และลักษณะหน่วยงาน เป็นคำถามให้เลือกตอบ

1.2 ตอนที่ 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 โดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ (Program in community development, 2019) เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้ (Boonmak, S., 2017)

5 คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มาก
3 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	น้อย
1 คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ดังนี้ (Boonmak, S., 2017)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

1.3 ตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต และกลุ่มผู้ผลิตบัณฑิต (Ritchie and Lewis, 2003) โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อสัมภาษณ์เฉพาะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์จะใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไว้แล้ว ซึ่งเป็นแบบในการถามกับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้

สัมภาษณ์จะใช้คำถามจากแบบสัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์เหมือนกันหมดทุกคน มีลักษณะยืดหยุ่นและถามไปตามแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้มีข้อดี คือ สามารถจัดหมวดหมู่ข้อมูลได้ง่าย และสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้และนำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญไปตรวจสอบและนำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไป

2.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม คือ การสังเกตที่ผู้สังเกตเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มบัณฑิตพัฒนาชุมชนและผู้ใช้บัณฑิตที่ถูกศึกษา และขณะเดียวกันก็สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม คือ การสังเกตที่ผู้วิจัยเฝ้าสังเกตอยู่วงนอกไม่เข้าไปร่วมในกิจกรรมบางกิจกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุญาตหนังสือราชการเพื่อเก็บข้อมูลจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้บัณฑิตโดยตรงผ่านช่องทางจดหมาย ทางไลน์ และทาง Face book ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 จำนวน 346 ชุด ซึ่งได้ข้อมูลและการติดต่อผู้ใช้บัณฑิตจากบัณฑิตที่จบการศึกษาในระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 ได้แบบสำรวจกลับมาจำนวน 284 ชุด นำแบบสำรวจที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถามเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้วิจัยจะติดต่อเป็นการส่วนตัวก่อนเพื่ออธิบายถึงวัตถุประสงค์ฯ และประโยชน์ของการวิจัย ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ และเวลาที่ต้องใช้ในการสัมภาษณ์โดยประมาณ เพื่อขอความร่วมมือพร้อมทั้งแนบเอกสารข้อมูลสำหรับเตรียมตัวก่อนสัมภาษณ์และนัดวันที่จะทำการสัมภาษณ์

2.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุมัติหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต และกลุ่มผู้ผลิตบัณฑิต ที่จะสัมภาษณ์

2.3 ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มบัณฑิตพัฒนาชุมชน และกลุ่มผู้ผลิตบัณฑิต รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ คือ 1) การเตรียมสัมภาษณ์ ได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งเตรียมสมุดจดบันทึก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ 2) การดำเนินการสัมภาษณ์ โดยสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แจ้งวัตถุประสงค์ของการ

สัมภาษณ์ และอธิบายเหตุผล และหากประเด็นใดที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญไม่ประสงค์ให้ข้อมูลก็จะไม่บันทึกตามความประสงค์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวนและร้อยละ โดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชน โดยการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต และกลุ่มผู้ผลิตบัณฑิต จำนวน 20 คน เพื่อนำสาระสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วสรุปประเด็นปัจจัยที่สำคัญ ๆ แล้วนำเสนอโดยการพรรณนา

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 68.31 มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 39.79 มีตำแหน่งของผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานเป็นหัวหน้างาน จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 54.58 และมีลักษณะหน่วยงานเป็นหน่วยงานราชการ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 40.14 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	194	68.31
หญิง	90	31.69
รวม	284	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		

ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ระหว่าง 10-20 ปี	113	39.79
ต่ำกว่า 10 ปี	92	32.39
20 ปีขึ้นไป	79	27.82
รวม	284	100.00
3. ตำแหน่งของผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงาน		
หัวหน้างาน	155	54.58
ผู้จัดการ	81	28.52
เจ้าของกิจการ	48	16.90
รวม	284	100.00
4. ลักษณะหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	114	40.14
บริษัทเอกชน	45	15.85
องค์กรท้องถิ่น	45	15.85
ธุรกิจอิสระ/ส่วนตัว	36	12.67
ธนาคาร/สถาบันการเงิน	33	11.62
รัฐวิสาหกิจ	11	3.87
รวม	284	100.00

2. คุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 สรุปได้ดังนี้ คุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตคิดเห็นต่อคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชน โดยเฉลี่ย 5 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.35)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 5 ปี จากมากไปหาน้อย ผลการศึกษาพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน และชี้แนะสังคมให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนตามวิถีของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.65) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รู้จักตนเอง ชุมชนท้องถิ่น สามารถ

วิเคราะห์ปัญหา เข้าใจ และอธิบายถึงความต้องการของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคการทำงานกับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 รายละเอียดค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561

คุณลักษณะ ทักษะด้าน ความรู้ ความสามารถ ทางวิชาการ	คะแนนความเห็นของผู้ใช้บัณฑิต																	
	ปี 2557			ปี 2558			ปี 2559			ปี 2560			ปี 2561			เฉลี่ย 5 ปี		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
ความรู้ และ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักการ และ ทฤษฎีที่สำคัญ ในเนื้อหา สาขาวิชาการ พัฒนาชุมชน	4.31	1.51	มาก	4.64	0.26	มากที่สุด	4.9	0.3	มากที่สุด	4.21	0.66	มาก	4.62	0.5	มากที่สุด	4.54	0.65	มากที่สุด
รู้จักตนเอง ชุมชนท้องถิ่น สามารถ วิเคราะห์ปัญหา เข้าใจ และ อธิบายถึงความ ต้องการของ ชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งประยุกต์ ความรู้ ทักษะ และเทคนิคการ ทำงานกับชุมชน ท้องถิ่นได้อย่าง	3.78	1.11	มาก	4.02	0.74	มาก	4.19	0.51	มาก	4.13	0.68	มาก	4.69	0.47	มากที่สุด	4.16	0.7	มาก

คุณลักษณะ ทักษะด้าน ความรู้ ความสามารถ ทางวิชาการ	คะแนนความเห็นของผู้ใช้บัณฑิต																	
	ปี 2557			ปี 2558			ปี 2559			ปี 2560			ปี 2561			เฉลี่ย 5 ปี		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
เหมาะสมกับ สภาพปัญหา และ ต้องการ																		
ดำรงชีวิต และ พัฒนาชุมชน ท้องถิ่นให้รู้เท่า ทันความ เจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี และวิทยาการ ทันสมัย รวมทั้ง ติดตามการ เปลี่ยนแปลง ของสถานการณ์ สังคมในปัจจุบัน อย่างต่อเนื่อง	4.04	1.16	มาก	4.79	0.46	มากที่สุด	3.86	0.48	มาก	4.33	0.76	มาก	3.85	0.88	มาก	4.17	0.75	มาก
มีความรู้ในแนว กว้างของ หลากหลาย สาขาวิชาเพื่อให้ เล็งเห็นมิติการ พัฒนาแบบองค์ รวม โดย สามารถบูรณา การความรู้ใน	4.81	0.41	มากที่สุด	4.76	0.62	มากที่สุด	4	0.45	มาก	4.08	0.72	มาก	4.5	0.51	มาก	4.43	0.54	มาก

คุณลักษณะ ทักษะด้าน ความรู้ ความสามารถ ทางวิชาการ	คะแนนความเห็นของผู้ใช้บัณฑิต																	
	ปี 2557			ปี 2558			ปี 2559			ปี 2560			ปี 2561			เฉลี่ย 5 ปี		
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล
สาขาวิชาการ พัฒนาชุมชนกับ ความรู้ในศาสตร์ อื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้อง																		
สามารถนำ ความรู้ไปใช้ใน การพัฒนา ชุมชน และชี้นำ สังคมให้พึ่งพา ตนเองได้อย่าง ยั่งยืนตามวิถี ของภูมิปัญญา ไทยและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ได้อย่าง เหมาะสม	4.82	0.52	มากที่สุด	4.9	0.3	มากที่สุด	4.1	0.3	มาก	4.25	0.79	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด	4.56	0.47	มากที่สุด
รวม	4.35	0.39	มาก	4.62	0.31	มากที่สุด	4.21	0.17	มาก	4.2	0.63	มาก	4.48	0.26	มาก	4.37	0.35	มาก

3. แนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 สรุปได้ดังนี้ แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตนั้นจะต้องประกอบด้วยความรู้ทางวิชาการตามสาขาที่ศึกษามา ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายและสามารถปฏิบัติงานนั้นได้ตรงตามความต้องการเพื่อการแก้ปัญหาให้กับชุมชน โดยใช้ความรู้ที่การเรียนรู้มาบูรณาการในการปฏิบัติงานจริง ดังคำกล่าวของผู้ใช้บัณฑิต และบัณฑิตพัฒนาชุมชน ดังนี้

“การส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานพัฒนาชุมชนเพิ่มมากขึ้น”

(ผู้ใช้บัณฑิตคนหนึ่ง, 2562)

“ได้รับความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถบูรณาการได้จากความรู้ตอนที่เรียน”

(บัณฑิตพัฒนาชุมชนคนหนึ่ง, 2562)

“นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้”

(บัณฑิตพัฒนาชุมชนคนหนึ่ง, 2562)

เมื่อมีความรู้ทางวิชาการที่ศึกษามาแล้วต้องสามารถนำมาบูรณาการกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยการทำความเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ หรือภารกิจของหน่วยงานเป็นหลัก อีกทั้งควรมีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารงานภาครัฐ หรือระบบโครงสร้างองค์กร ในลักษณะเรียนรู้งานทุกฝ่าย ไม่เฉพาะที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้เข้าใจในระบบงานของทุกฝ่าย และสามารถบูรณาการกับการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างเข้าใจมากขึ้น ดังคำกล่าวของผู้ใช้บัณฑิต และบัณฑิตพัฒนาชุมชน ดังนี้

“การเสริมทักษะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน หรือภารกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานให้กับบัณฑิตมากขึ้น เพราะบางครั้งยังไม่เข้าใจในภารกิจที่รับผิดชอบ”

(ผู้ใช้บัณฑิตคนหนึ่ง, 2562)

“การเรียนรู้งานในหน้าที่ตามความรับผิดชอบให้ได้ เพราะเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติ”

(ผู้ใช้บัณฑิตคนหนึ่ง, 2562)

“การเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐ”

(บัณฑิตพัฒนาชุมชนคนหนึ่ง, 2562)

“ในการปฏิบัติงานควรส่งเสริมการเรียนรู้ในทุกฝ่าย หรือทุกกอง ไม่เฉพาะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพราะแต่ละฝ่ายมีความสำคัญ และบางครั้งต้องปฏิบัติงานร่วมกันลักษณะเครือข่ายการทำงาน”

(บัณฑิตพัฒนาชุมชนคนหนึ่ง, 2562)

หากเข้าใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบแล้วก็ต้องมีความรู้ในการจัดระบบงานและควบคุมงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง จึงจำเป็นต้องเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติ ในลักษณะการบริหารงาน รวมถึงวิธีการในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น โครงการหรือกิจกรรมที่แก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ ทั้งนี้การปฏิบัติงานที่ดีต้องสามารถเข้าใจคนในชุมชน เสมือนเราเป็นญาติพี่น้องที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยการลงพื้นที่บ่อย ๆ เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาของคนในชุมชนอย่างแท้จริง ในขณะที่ต้องมีความรู้ในการจัดทำหนังสือราชการ หรือการโต้ตอบหนังสือราชการ ควบคู่กับการทำงานเชิงพื้นที่ด้วย ดังคำกล่าวของผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตพัฒนาชุมชน และผู้ผลิตบัณฑิต ดังนี้

“การเสริมสร้างความเข้าใจความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล”

(ผู้ใช้บัณฑิตคนหนึ่ง, 2562)

“การเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานโครงการให้มากขึ้น”

(ผู้ใช้บัณฑิตคนหนึ่ง, 2562)

“ตอนเรียนอยากให้สาขาวิชาฯ ได้ส่งเสริมการเรียนรู้ในการลงพื้นที่ หรือเรียนรู้จากสถานที่ปฏิบัติงานจริงในชุมชน หรือฝึกงานมากขึ้น”

(บัณฑิตพัฒนาชุมชนคนหนึ่ง, 2562)

“ทางสาขาวิชาฯ อาจจะต้องมีการให้ความรู้ที่เกี่ยวกับหนังสือราชการ หรือการโต้ตอบหนังสือราชการมากกว่านี้ หรืองานสารบรรณ จะทำให้บัณฑิตปฏิบัติงานได้ดีมากขึ้น”

(ผู้ผลิตบัณฑิต, 2562)

อีกทั้งยังต้องเติมเต็มความรู้ในลักษณะความรู้ทั่วไปหรือข่าวสารที่ทันสมัย เช่น สถานการณ์บ้านเมืองจากสื่อต่าง ๆ เพราะโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้บัณฑิตพัฒนาชุมชนต้องรู้จักขนขวายความรู้ให้ทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ให้สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างทันถ่วงที รวมถึงถึงสถานการณ์ที่สามารถเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน เช่น ด้านภาษาอังกฤษ เพราะมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ดังของผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตพัฒนาชุมชน และผู้ผลิตบัณฑิต ดังนี้

“ต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ที่สามารถแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ เช่น อ่านข่าว ฟังวิทยุชุมชน หรือจากสื่อออนไลน์”

(บัณฑิตพัฒนาชุมชนคนหนึ่ง, 2562)

“ควรเพิ่มเติมความรู้ให้เท่าทันสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง”

(ผู้ใช้บัณฑิตคนหนึ่ง, 2562)

“การเพิ่มเติมความรู้ และเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษ โดยสาขาวิชาจะมีการอบรมภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา (บัณฑิต) และทางมหาลัยเองก็จะมีการเสริมภาษาอังกฤษให้ด้วย ก่อนจบการศึกษา”

(ผู้ผลิตบัณฑิต, 2562)

จากการศึกษา สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตนั้นจะต้องประกอบด้วยความรู้ทางวิชาการตามสาขาที่ศึกษามา ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายและสามารถปฏิบัติงานนั้นได้ตรงตามความต้องการเพื่อการแก้ปัญหาให้กับชุมชน โดยใช้ความรู้ที่เรียนมาบูรณาการในการปฏิบัติงานจริง หรือการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยการทำความเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ หรือภารกิจของหน่วยงานเป็นหลัก อีกทั้งควรมีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารงานภาครัฐ หรือระบบโครงสร้างองค์กร พร้อมทั้งเรียนรู้ในระบบงานของทุกฝ่ายเพื่อบูรณาการกับการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างเข้าใจมากขึ้น และ

ต้องมีความรู้ในการจัดระบบงานและควบคุมงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงในลักษณะการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น โครงการหรือกิจกรรมที่แก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ โดยการลงพื้นที่บ่อย ๆ เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาของคนในชุมชนอย่างแท้จริง และต้องมีความรู้ในการจัดทำหนังสือราชการ หรือการโต้ตอบหนังสือราชการ ควบคู่กับการทำงานเชิงพื้นที่ด้วย ทั้งยังต้องเติมเต็มความรู้ทั่วไปหรือข่าวสารที่ทันสมัยให้ทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน เช่น ภาษาอังกฤษเพราะมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

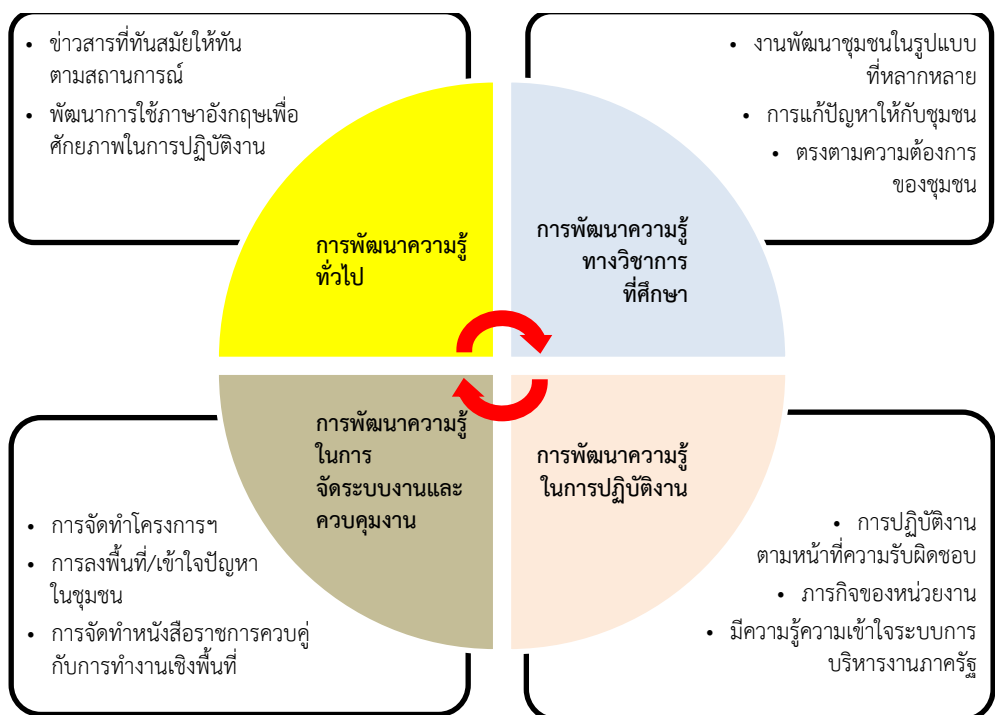
1. คุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 ซึ่งผู้ใช้บัณฑิตคิดเห็นต่อคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชน โดยเฉลี่ย 5 ปลายุ่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.35) ผู้เขียนเห็นว่า บัณฑิตพัฒนาชุมชน เมื่อเข้าสู่การทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ก็สามารถทำงานในลักษณะการใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Hnuplong, K., Meebua, S. and Nillakan, L. ที่สรุปว่า ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก (4.47) ทั้งนี้ เพราะมีบทบาท หน้าที่ ร่วมในกิจกรรมที่สำคัญ ในการร่วมวางแผนโครงการ การจัดการองค์ความรู้ เนื้อหา และสามารถประสานงานอย่างมีส่วนร่วม กับชุมชนได้ (Hnuplong, K., Meebua, S. and Nillakan, L., 2018)

2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 มีแนวทางการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาความรู้ทางวิชาการที่ศึกษามาเกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายและตรงตามความต้องการในการแก้ปัญหาให้กับชุมชน (2) การพัฒนาความรู้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือภารกิจของหน่วยงาน เช่น มีความรู้ความเข้าใจระบบการบริหารงานภาครัฐ และเข้าใจงานทุกฝ่ายเพื่อบูรณาการกับการปฏิบัติงานของตนเอง (3) การพัฒนาความรู้ในการจัดระบบงานและควบคุมงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การจัดทำโครงการหรือกิจกรรม การลงพื้นที่เพื่อเข้าใจสภาพปัญหาคนในชุมชน ความรู้ในการจัดทำหนังสือราชการควบคู่กับการทำงานเชิงพื้นที่ และ (4) การพัฒนาความรู้ทั่วไปหรือข่าวสารที่ทันสมัยให้ทันตามสถานการณ์ เช่น ภาษาอังกฤษเพราะมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของThongkhamphan, C., Kritsanaphuti, W. and Kaowkahan, L. ที่ได้สรุปว่า

การมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และความสามารถด้านวิชาการในศาสตร์ต่าง ๆ ที่ได้เล่าเรียน และมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีความรู้เท่าทันความเป็นไป และการเปลี่ยนแปลงของประเทศ และของโลก ซึ่งเกิดจากการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อเสริมสร้างความเจริญ และความเข้มแข็งให้กับชุมชนและท้องถิ่น (Thongkhamphan, C., Kritsanaphuti, W. and Kaowkahan, L.,2018)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาผลสำรวจและแนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนา ชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากผลสำรวจและแนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการพัฒนา ชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้การบริหารจัดการ/ส่งเสริมให้สถาบันหรือมหาวิทยาลัย เน้นคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่โดดเด่นและตอบโจทย์ตามความต้องการของผู้บัณฑิต 2. จากผลการศึกษาเรื่อง “รู้จักตนเอง ชุมชนท้องถิ่น สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจ และอธิบายถึงความต้องการของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งประยุกต์ความรู้ทักษะ และเทคนิคการทำงานกับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.70)” แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่ก็มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สถาบันหรือมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมประเด็นข้างต้นให้มากขึ้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ 3. จากผลการศึกษาโดยเฉลี่ย 5 ปี ระหว่างปี (พ.ศ.2557-2561) แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่เพื่อคุณลักษณะบัณฑิต/คุณภาพการศึกษาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการที่เป็นเลิศ จึงควรนำไปศึกษาเปรียบเทียบกับสถาบันมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานอื่น ๆ ว่ามีผลต่อการยกระดับคุณลักษณะบัณฑิต/คุณภาพการศึกษาเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- Boonmak, S. (2017). *Research Methodology in Social Sciences*. Songkhla, Thaksin University.
- Hnuplong, K., Meebua, S. and Nillakan, L. (2018). The Study of Desired Characteristics of Graduates from Creative Cultural Management Program, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*, 10 (Special), 189-200.
- Program in community development. (2019). *Educational Quality Assurance Project at 2018*. Nakhon Si Thammarat, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.
- Ritchie, J. and J. Lewis. (2003). *Qualitative Research Practice*. London: Sage.
- Thongkhamphan, C., Kritsanaphuti, W. and Kaowkahan, L. (2018). Opinions towards Identity of Public Administration Graduate of North Eastern University, Khon Kaen Province. *UMT-POLY Journal*, 15 (2), 97-110.
- ผู้ใช้บัณฑิตคนหนึ่ง.(2562) ผลสำรวจและแนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการ

- พัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561, (เดโช แขน้ำแก้ว และคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- บัณฑิตพัฒนาชุมชนคนหนึ่ง.(2562) ผลสำรวจและแนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้าน ความรู้ ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจาก สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561, (เดโช แขน้ำแก้ว และคณะ, ผู้ สัมภาษณ์)
- ผู้ผลิตบัณฑิต.(2562) ผลสำรวจและแนวทางพัฒนาคุณลักษณะทักษะด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาการ พัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561, (เดโช แขน้ำแก้ว และคณะ, ผู้สัมภาษณ์)